

АКТИВ ӨӨРЕДИЛГЕЗИ

Партия организацияларынын дайынчы арга-шечими оларды кыскартып ууртуп турарын, секретарьларын, парткомнар кеңештеринин болушун партбюроунун болушун активти сарып катыштырып билгиргенде, коммунистердин кучулуктунун бугу коллективтин дай талалыг жамал чорудулугунун организастарына угулаарып билгиргенде удуу-биле камаар-жыр.

«СЭКП — совет кннтеледин удурукчу болгаш башкырычы кучу», «Партияга кезигиш бодуруунун ленинчи принцип», «Партиянын XXV сьездин кандаат стажынн жуур-утказы» партияды кезигишчиги азын болгаш оон ужуур-утказын улам мйай белдер дугайында, «Сайыраңгай социализм улусине келе» ажил-агырга СЭКП-нин стратегиясы болгаш тактикасы, «Күүсуденин контролю болгаш ымдалык — ажил-агыр тургузучулугуна» партияж удурулганчугула чегула чепсээ», «Социалист чарыш база ооң кижиздикчи ролго» болгаш өскө-даа чугула айтырмалары партияды активни школаларына тодаргач чиктер-биле өрөөнөй.

«ССРЭ-нин чав Конституциясы — сайыраңгай социализм-кээринн майгытары, партия организацияларынн ажилыны дуржулгазнын дугайында шындыктар, методтикти чуулар, сүмелер, партия тургузуунун айтырмаларына таалам-биле солуннарда, журналидарда партиянын чуулар-биле талышып турар.

СЭКП Кызыл райкому ажил-агырга партияж удурулганчугу эки дуржулгазны чедип алган парторганизацияларынн базасында кичээлерини база эртерип турар. Чижээ, «Сухлак» совхозта партия организациясында партсекретарьнын кичээли солун, ажилыны байдалга эртерген. Оон киржкчилери совхоз директору Г. С. Юртаевтен «Советтук төөгузу» болгаш оон бодуктеринн ажилынн арга-методу чер-теге барып өөренири-биле холбай турар.

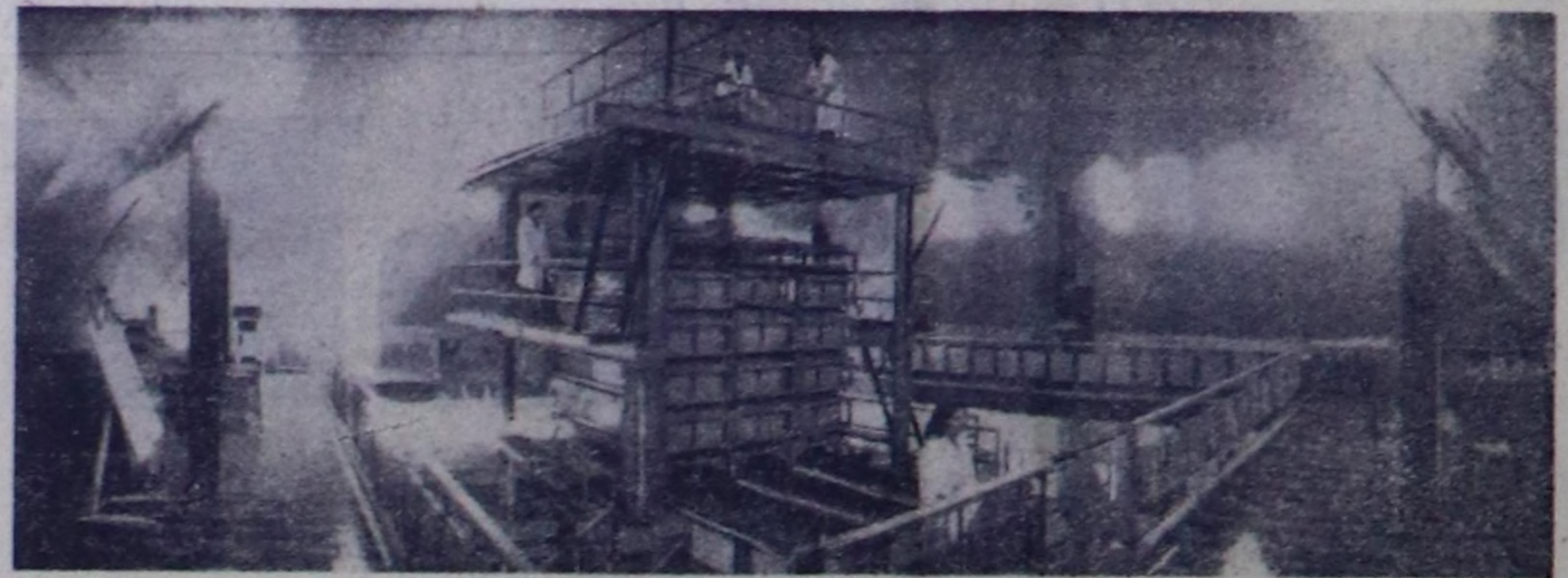
Партияж амыдырал

Кичээлеринн перспективасын, кол экономист А. Н. Шашков «Катчылыктын кичээлиде семинар азыраар талыш-биле ажилынн принцип» деп темаларга чуулаарып билгиргенде, партбюро секретары П. А. Котосов социалист чарышка парторганизациянын удурулганчугу дугайы чуулаалар берген. Парторганизациялар секретарьлары мал семинар азыраар шолде малды семинар азыраар организастар турарын, оон тэлефонго талышканын талышкан.

Кичээлеринн перспективасын, кол экономист А. Н. Шашков «Катчылыктын кичээлиде семинар азыраар талыш-биле ажилынн принцип» деп темаларга чуулаарып билгиргенде, партбюро секретары П. А. Котосов социалист чарышка парторганизациянын удурулганчугу дугайы чуулаалар берген. Парторганизациялар секретарьлары мал семинар азыраар шолде малды семинар азыраар организастар турарын, оон тэлефонго талышканын талышкан.

Кичээлеринн перспективасын, кол экономист А. Н. Шашков «Катчылыктын кичээлиде семинар азыраар талыш-биле ажилынн принцип» деп темаларга чуулаарып билгиргенде, партбюро секретары П. А. Котосов социалист чарышка парторганизациянын удурулганчугу дугайы чуулаалар берген. Парторганизациялар секретарьлары мал семинар азыраар шолде малды семинар азыраар организастар турарын, оон тэлефонго талышканын талышкан.

Кичээлеринн перспективасын, кол экономист А. Н. Шашков «Катчылыктын кичээлиде семинар азыраар талыш-биле ажилынн принцип» деп темаларга чуулаарып билгиргенде, партбюро секретары П. А. Котосов социалист чарышка парторганизациянын удурулганчугу дугайы чуулаалар берген. Парторганизациялар секретарьлары мал семинар азыраар шолде малды семинар азыраар организастар турарын, оон тэлефонго талышканын талышкан.

ЭРТЕМ СТАНЦИА ЗЫ

Арменияда эң бедни даг болур Арагацтын чанында Ереваннн физика институтунун эртем станицагы турар. Бодуун кезектери шинчилелчилери ында дуне-даа, хундус-даа, ыжын-даа, чанын-даа боттарынын «космос» элчезин эртерип турар. Амыгы уеде Арагацта космос херелденишинин шинчилээр арганы берип турар элзэн каш аппараттар бар.

Совет болгаш даштын эртемденери, чижээлээрге, «Пион» дээр аппарат сонуургаткан. Ол аппаратта космос херелдени шинчилелчилери мурунда билдигир методтары болгаш ССРЭ-ге ажиткан болгаш Ереваннн физиктеринн ажилдап кылганы рентгеннн шинчиге херелденишининн арганы дээр методуу наттыштырган. Ооң амыгы уеде чүл дээр, мажан бодуун кезекчиге бууулуиң чука картын эртип турар, бодуун «сортундан» болгаш энергиязындач

хамарыштыр ол кезекчиге тускай рентген херелденишинин ундуруп турар. Ону амыгылап турар, станицанын ажилдапчылары хей санын «салгалды берип болур» космос херелденишининнн кол кезектери болур протоннарнн болгаш пионнарнн «иргуузу картончаларын» тургузуп ал болур. Ындыг картончалар космосан «кзеп турарларын» дугайында байлак инверсионны берип, оларын «сортун», траекториязын, энергиязын улуун, ызын-буру будумелдер-биле оларнын салдар чедирининн аргаларын болгаш шинчиги тодаргай.

ЧУРУНТА: «Пион» деп аппарат.

М. ШАХБАЯННЫҢ ФАТОЗУ. СЭТА-нын фотохониязы.

КӨРГҮЗҮГЛЕРИВИС БЕДЕЭН ЭГЕЛЭЭН

СЭКП ТК-нын июль (1978 ч.) пленумунун шинтилеринн амыдыралга боттаналыр дээр «Тыныч» совхозтуң Найрал салбырынн ажилышчилери ону беш чылды эртерип чылымда алган социалист хуушэлелерин багыт эвес күүсели турар.

Салбырынн хойжулары 1978 чылда чүс хойга онаашыр 58 хураганын камгалар алган турган болза, бо чылдын ол көргүзүгү бедни, төрүр чүс беш хойдан 80 хураганы камгалар алган. Салбыр кыштагылашканы эки белеткеп, мал ченин четкири-биле белеткеп, кыштын организастар эртериптинн түнелинге көргүзүгү эки болган. Мал ажилында коммунистер боттарыны улетер-чижээн көргүзүгү турарлар.

Салбырынн хойжулары 1978 чылда чүс хойга онаашыр 58 хураганын камгалар алган турган болза, бо чылдын ол көргүзүгү бедни, төрүр чүс беш хойдан 80 хураганы камгалар алган. Салбыр кыштагылашканы эки белеткеп, мал ченин четкири-биле белеткеп, кыштын организастар эртериптинн түнелинге көргүзүгү эки болган. Мал ажилында коммунистер боттарыны улетер-чижээн көргүзүгү турарлар.

Салбырынн хойжулары 1978 чылда чүс хойга онаашыр 58 хураганын камгалар алган турган болза, бо чылдын ол көргүзүгү бедни, төрүр чүс беш хойдан 80 хураганы камгалар алган. Салбыр кыштагылашканы эки белеткеп, мал ченин четкири-биле белеткеп, кыштын организастар эртериптинн түнелинге көргүзүгү эки болган. Мал ажилында коммунистер боттарыны улетер-чижээн көргүзүгү турарлар.

Автономнуг областарда болгаш округтарда

ХУСАА БТИНДЕ ТУТКАН Ком-Пермик автономнуг округтук төвү Кудымкарда Юрья хемин кежилдир чав көвүргүңү тууду дооступ, ажилга кырген. Ол округтук тайгада кол оруктун бедниден туруп турар. Хемин кежилдир көвүргүңү туура дооступ, Хуусаадын ийи ай бургангаар тууду дооступ. Хоорайнын дал ортуу-биле агыл чедар хемин кежилдир көвүргүңү туткан союнда мында транспорт хараазымы дыкка эки жээг.

Дыммар. Коми-Пермик автономнуг округ. БЫРАК ТАЙГАДА СУУР Соңжучуларнын чатын бугулар Турвунн школа-интернанын өрөөнилерине — аныжаларын болгаш анычаларын уругуларын спорт хоорайжыгын туудур берген. Алакы Тунгус болгаш Коңжу хеминнн бедлирине бежең чылдар бурунгу туугунан ол суур шак мыңгар сайыраар, чав спорт хоорайжыгынын болган. Соңжучуларнын чатын бугулар чүле оюлгуч чылдарда бежи сургу агыл уенин бежи эмелденги. Кудурга бежинин, дельте кирринн кинотеатрын, амыдар кидандырга бежинин, маганнинин туугуш, ажилга кырген.

Мусийинн эрелдине кажан сайылгаан чырым амыз бээр, чула чырым барык көзүлөк болур. Устуе кымыскан чула чырым болгаш сайылгаан лампанын чачыннак чырым бичин уаустун эртен болгаш амыз-кежининг чав амыдыралын бедней көргүзүп, бедней магдалдын бадыткап, чонун амыдырал-турттагылашканын камгалар чырай тыгаларын тодаргай херелде турар. Булува суурал эрги бежин ордуанда ол чулым тып алган. Ук бежининн элери чагайжымдыр кылдырган амыгы уенин чав бежининде чуртта берген.

Бугу-ле суурларга, бадыкчылар тургаларында, ижи белеткээр херелде, кежининн, Илчигинн сайылгаанын чырык хун дер чапал кедр Хей-хой бажынарда — телеэвортар бар. Шаанда, чула анып балыктап чоран удыр амыз 50 ажыг профессионлы боол турар. Оларын арзында энергетиктер база бар.

«Чара-Бажы» совхозтук төвүндү мрак, эвес, 3 километр чеге чаран сад турган. Бштыр ооң төөгүдүне бичи колдоар болдым.

1953 чылда колхоз турда, ичингй дарса Д. Настак, Доржун, кол агроном И. Конова олар колхоз баштагы чегине сад өстүренин чуулаашканын. Чалованын үдесигин станицадан 100 метр ранетканын салды. Дашар Шенг аксинга Кызыл-Тейге оюлге тартип каан. Оон кылдын долгандыр талдарын, теректерин, даштарын оудурган. Оон мйай ала чымжыракан, долозна, нес-кара, кызыл-кат, кызыл-кыра дөжөн чинестиг катарын база тараан чүе. Ол тараан кат-чимистерин ажаал, хайгаарарын С. Кууларга баштаган ичингын огород бригадалыгына дагым каан. Кол агроном И. Конованын удурулганчугу олар бек үшүртерин аштап, эрчиле, чунидилелерин топ, сугтарын, кыжын сооктан камгалар, силен, саван, доварак-биле зөөп, кааныг хемчезн албайн дээр.

1959 чылда ол садтан баштайы дугушту алган. 3100 кг ранетканы ажаал алган. Оон

Ам 1978-1979 чылдарда ол садтан чыгыс килограмм-даа дугут албайн беш. Чылдагаамны совхозтук кол агроном Борис Куулар «Куртгар чылдар, куу хонор чүе-дир дөжөн ранетканы долгандыр тарип каан мыңтары кезип, ужуругулам.

ХАЙЫРААН РАНЕТКА

«Чара-Бажы» совхозтук төвүндү мрак, эвес, 3 километр чеге чаран сад турган. Бштыр ооң төөгүдүне бичи колдоар болдым.

1953 чылда колхоз турда, ичингй дарса Д. Настак, Доржун, кол агроном И. Конова олар колхоз баштагы чегине сад өстүренин чуулаашканын. Чалованын үдесигин станицадан 100 метр ранетканын салды. Дашар Шенг аксинга Кызыл-Тейге оюлге тартип каан. Оон кылдын долгандыр талдарын, теректерин, даштарын оудурган. Оон мйай ала чымжыракан, долозна, нес-кара, кызыл-кат, кызыл-кыра дөжөн чинестиг катарын база тараан чүе. Ол тараан кат-чимистерин ажаал, хайгаарарын С. Кууларга баштаган ичингын огород бригадалыгына дагым каан. Кол агроном И. Конованын удурулганчугу олар бек үшүртерин аштап, эрчиле, чунидилелерин топ, сугтарын, кыжын сооктан камгалар, силен, саван, доварак-биле зөөп, кааныг хемчезн албайн дээр.

1959 чылда ол садтан баштайы дугушту алган. 3100 кг ранетканы ажаал алган. Оон

Ам 1978-1979 чылдарда ол садтан чыгыс килограмм-даа дугут албайн беш. Чылдагаамны совхозтук кол агроном Борис Куулар «Куртгар чылдар, куу хонор чүе-дир дөжөн ранетканы долгандыр тарип каан мыңтары кезип, ужуругулам.

А. ШИГЛЕНКО. Тура. Эвез автономнуг округ. ХООРАЙДАН ЫГЛАЛ ЧОК

Адыге автономнуг суурлары бичин уругуларын албан чегерин туудур талашы-биле доорайларын бедлиге чедир сайыраар турар. Ону беш чылдын эгесинден бээр бичин уругуларын тос комбинаттары суурларга тулап тургусканын.

Бичин уругуларын чав комбинатын «Курджин» совхозтуң төвүнчү чокта чав ажилга кырген. Уругулар комбинатында 140 огул бар.

Бугу Адыгеда школа назын чегерин бичин уругуларын салдар болгаш ачкээр-биле бүүр хандарган.

Маа-Хем районунуң «Бурен» совхозтук дуржулгыгый тарааымы Күүш-ажылдын Кызыл Туу эрденинн амылгыны, Тыва АССР-нин алдарлыг механизатору Адыл Куурунович. Тактага удурткан кебайерлер дугут ажаалдын бо хуннерде Улуг-Амыта бир демин чорудуп турар.

Бригадир А. Тантал тараарынн ортузунда социалист чарыштын тилкеничи болуп, хундо кылып улуун ийи-шүп катал амыз күүүсөдип турар.

А. МОНГУШУН ФАТОЗУ.

А. ОНДАР. СЭТА-нын фотохониязы.

А. КИПРИАНОВ. Дудыммар. Коми-Пермик автономнуг округ. БЫРАК ТАЙГАДА СУУР Соңжучуларнын чатын бугулар Турвунн школа-интернанын өрөөнилерине — аныжаларын болгаш анычаларын уругуларын спорт хоорайжыгын туудур берген.

А. ШИГЛЕНКО. Тура. Эвез автономнуг округ. ХООРАЙДАН ЫГЛАЛ ЧОК

Адыге автономнуг суурлары бичин уругуларын албан чегерин туудур талашы-биле доорайларын бедлиге чедир сайыраар турар. Ону беш чылдын эгесинден бээр бичин уругуларын тос комбинаттары суурларга тулап тургусканын.

Бичин уругуларын чав комбинатын «Курджин» совхозтуң төвүнчү чокта чав ажилга кырген. Уругулар комбинатында 140 огул бар.

КОДЭЭ ОРУКТАРЫН ААР УЛЕТПУРУ

Спасск-Дальний хоорайда асфальт-бетон кылдыр оовод-автомат ажилдап алызын.

Чуртагы беш бугулар эң угуз чав район тургустууну турар дельсворде колдэ оруктар кылдыр ажилчыларга ол завод чыл бурде 20 муң тонна продукцияны бээр. Приморье болгаш Хабаровск крайларда колдэ оруктар туудун башкарып турар эргелденчү бугу ордаттары моюн сонгаар асфальт-бетон кылдыр-биле бүүрү хандарыраар.

Амыгы уеде Приморье крайда чөөрби амыз шак мыңдыг заводтар-автоматтар ажилдап турар.

И. ПАЛАТОВ, СЭТА-нын корр. Спасск-Дальний, Приморье край.

А. КИПРИАНОВ. Дудыммар. Коми-Пермик автономнуг округ. БЫРАК ТАЙГАДА СУУР Соңжучуларнын чатын бугулар Турвунн школа-интернанын өрөөнилерине — аныжаларын болгаш анычаларын уругуларын спорт хоорайжыгын туудур берген.

А. ШИГЛЕНКО. Тура. Эвез автономнуг округ. ХООРАЙДАН ЫГЛАЛ ЧОК

Адыге автономнуг суурлары бичин уругуларын албан чегерин туудур талашы-биле доорайларын бедлиге чедир сайыраар турар. Ону беш чылдын эгесинден бээр бичин уругуларын тос комбинаттары суурларга тулап тургусканын.

Бичин уругуларын чав комбинатын «Курджин» совхозтуң төвүнчү чокта чав ажилга кырген. Уругулар комбинатында 140 огул бар.

ЫРАКЖЫ ЧӨӨН ЧҮКТЕ

Спасск-Дальний хоорайда асфальт-бетон кылдыр оовод-автомат ажилдап алызын.

Чуртагы беш бугулар эң угуз чав район тургустууну турар дельсворде колдэ оруктар кылдыр ажилчыларга ол завод чыл бурде 20 муң тонна продукцияны бээр. Приморье болгаш Хабаровск крайларда колдэ оруктар туудун башкарып турар эргелденчү бугу ордаттары моюн сонгаар асфальт-бетон кылдыр-биле бүүрү хандарыраар.

Амыгы уеде Приморье крайда чөөрби амыз шак мыңдыг заводтар-автоматтар ажилдап турар.

И. ПАЛАТОВ, СЭТА-нын корр. Спасск-Дальний, Приморье край.

А. КИПРИАНОВ. Дудыммар. Коми-Пермик автономнуг округ. БЫРАК ТАЙГАДА СУУР Соңжучуларнын чатын бугулар Турвунн школа-интернанын өрөөнилерине — аныжаларын болгаш анычаларын уругуларын спорт хоорайжыгын туудур берген.

А. ШИГЛЕНКО. Тура. Эвез автономнуг округ. ХООРАЙДАН ЫГЛАЛ ЧОК

Адыге автономнуг суурлары бичин уругуларын албан чегерин туудур талашы-биле доорайларын бедлиге чедир сайыраар турар. Ону беш чылдын эгесинден бээр бичин уругуларын тос комбинаттары суурларга тулап тургусканын.

Бичин уругуларын чав комбинатын «Курджин» совхозтуң төвүнчү чокта чав ажилга кырген. Уругулар комбинатында 140 огул бар.

Маа-Хем районунуң «Бурен» совхозтук дуржулгыгый тарааымы Күүш-ажылдын Кызыл Туу эрденинн амылгыны, Тыва АССР-нин алдарлыг механизатору Адыл Куурунович. Тактага удурткан кебайерлер дугут ажаалдын бо хуннерде Улуг-Амыта бир демин чорудуп турар.

Бригадир А. Тантал тараарынн ортузунда социалист чарыштын тилкеничи болуп, хундо кылып улуун ийи-шүп катал амыз күүүсөдип турар.

А. МОНГУШУН ФАТОЗУ.

А. ОНДАР. СЭТА-нын фотохониязы.

А. КИПРИАНОВ. Дудыммар. Коми-Пермик автономнуг округ. БЫРАК ТАЙГАДА СУУР Соңжучуларнын чатын бугулар Турвунн школа-интернанын өрөөнилерине — аныжаларын болгаш анычаларын уругуларын спорт хоорайжыгын туудур берген.

А. ШИГЛЕНКО. Тура. Эвез автономнуг округ. ХООРАЙДАН ЫГЛАЛ ЧОК

Адыге автономнуг суурлары бичин уругуларын албан чегерин туудур талашы-биле доорайларын бедлиге чедир сайыраар турар. Ону беш чылдын эгесинден бээр бичин уругуларын тос комбинаттары суурларга тулап тургусканын.

Бичин уругуларын чав комбинатын «Курджин» совхозтуң төвүнчү чокта чав ажилга кырген. Уругулар комбинатында 140 огул бар.

А. КИПРИАНОВ. Дудыммар. Коми-Пермик автономнуг округ. БЫРАК ТАЙГАДА СУУР Соңжучуларнын чатын бугулар Турвунн школа-интернанын өрөөнилерине — аныжаларын болгаш анычаларын уругуларын спорт хоорайжыгын туудур берген.

А. ШИГЛЕНКО. Тура. Эвез автономнуг округ. ХООРАЙДАН ЫГЛАЛ ЧОК

Адыге автономнуг суурлары бичин уругуларын албан чегерин туудур талашы-биле доорайларын бедлиге чедир сайыраар турар. Ону беш чылдын эгесинден бээр бичин уругуларын тос комбинаттары суурларга тулап тургусканын.

Бичин уругуларын чав комбинатын «Курджин» совхозтуң төвүнчү чокта чав ажилга кырген. Уругулар комбинатында 140 огул бар.

А. КИПРИАНОВ. Дудыммар. Коми-Пермик автономнуг округ. БЫРАК ТАЙГАДА СУУР Соңжучуларнын чатын бугулар Турвунн школа-интернанын өрөөнилерине — аныжаларын болгаш анычаларын уругуларын спорт хоорайжыгын туудур берген.

А. ШИГЛЕНКО. Тура. Эвез автономнуг округ. ХООРАЙДАН ЫГЛАЛ ЧОК

Адыге автономнуг суурлары бичин уругуларын албан чегерин туудур талашы-биле доорайларын бедлиге чедир сайыраар турар. Ону беш чылдын эгесинден бээр бичин уругуларын тос комбинаттары суурларга тулап тургусканын.

Бичин уругуларын чав комбинатын «Курджин» совхозтуң төвүнчү чокта чав ажилга кырген. Уругулар комбинатында 140 огул бар.

А. КИПРИАНОВ. Дудыммар. Коми-Пермик автономнуг округ. БЫРАК ТАЙГАДА СУУР Соңжучуларнын чатын бугулар Турвунн школа-интернанын өрөөнилерине — аныжаларын болгаш анычаларын уругуларын спорт хоорайжыгын туудур берген.

А. ШИГЛЕНКО. Тура. Эвез автономнуг округ. ХООРАЙДАН ЫГЛАЛ ЧОК

Адыге автономнуг суурлары бичин уругуларын албан чегерин туудур талашы-биле доорайларын бедлиге чедир сайыраар турар. Ону беш чылдын эгесинден бээр бичин уругуларын тос комбинаттары суурларга тулап тургусканын.

Бичин уругуларын чав комбинатын «Курджин» совхозтуң төвүнчү чокта чав ажилга кырген. Уругулар комбинатында 140 огул бар.

НОМ ШУУЛГАНЫНЫ ТҮҢНЭЛДЕРИ

ССРЗ-нің Ном үндүр чөпөр, полиграфия болгаш...

Болуп өрткөн бо ном шуулганын сорулганын...

Армакага плергейтеттинген чагай сеткилин байдалын...

Делегей-армаканын ажылы оон киржикчилери база...

Ындыг болза-даа, ийралга ынышылдык база...

Москвага болгаш делегейин ийги делегей-армаканы...

Болбурзектин судалы

СЭТА-НЫҢ КОРРЕСПОНДЕНТИЛЕРИ ДЫҢНАДЫП ТҮР

ТАЙБЫН БОЛГАШ ЧАВЫРЫЛДЫРЫШКЫН ДЭЭШ

СЭМП ТН-ның Чингине секретары, ССРЗ-нің Дээш...

Социалистик чурттарын солунуары ол темага материалдарын...

деп түзөжө кичээлгеги совет ууртукчу улаанын...

Дүшкүрүгү чоруктун чавырылгышкынын камгалаар...

турарынын кара чагыс чыгарааны хары ындадыр...

Совет Эвилели кымга-даа кыжаммай турар...

ҮРЕ-ТҮҢНЭЛДИГ КАДЫ

АЖЫЛДАЖЫЛГАНЫН ЁЗУЗУНГА

АФИНЫ. (СЭТА). Москвага болгаш совет-грек...

СЭМП ТН-ның Чингине секретары, ССРЗ-нің Дээш...

Чугалажышынын түнцелин совет-грек декларацияга...

«Совет-грек харылзаалар чаа үе-чаа-зынча...

«Москвага чугалажышынын совет-грек харылзааларынын...

ПРЕЗИДЕНТИЛЕРИНИ ДЕКЛАРАЦИЯЗЫ

ПАНАМА. (СЭТА). Анд бөлүүнү чурттарынын...

Сомосанын мурунда турган ёзу-чурумуну бурары...

Октябрь 25-те Боливиянын райысылаа Ла-Паска...

Болууну стратегиян кураарындан делегей рыногун...

Латин Америк экономика системаны (ЛАЭС-ти) улам...

ВАШИНГТОН. (СЭТА). АКШ-тын президентини Дж. Картер...

Президент Кубага «совет-шериг турар» деп алаар айтырыгы...

Оон биле кады АКШ-тын президентини Кубага «совет-шериг турар»...

чурттарын айымдышынын доктаамал үндөжө хөдөлүп турар...

Оон биле кады совет-куба харылзааларын утказын...

Куба Республиканын тускай доктаамал чоруну үрөп...

ОБЪЕКТИВТЕ-ВЕНГРИЯ

Совет Эвилели бола Венг Улус Республиканын эң чугула экономикагын...

Чугалажышынын арвын киржикчилери Чен болгаш Барын...

Совет-кыдат чугалажышынын Октябрь 3-те ССРЗ-нің болгаш КЭУ-нун чаак делега...

ДЖ. КАРТЕРНИН ЧУГААЗЫ

узам-на күштөлдүр дугайында айтышынын Каттышкан Штаттарын камгалаа...

«СБК-2 Керэни күштүг болдуруу бадыларине АКШ-тын сеналын мен база катал кыжырып тур мен»...

Совет Эвилели бола Венг Улус Республиканын эң чугула экономикагын...

БОННА ЧУГААЛАЖЫШКЫННАР

БОНН. (СЭТА). Барын-герман-француз доктаамал сүмөлекчиликтеринин айымды...

Чугалажышынын арвын киржикчилери Чен болгаш Барын...

Совет-кыдат чугалажышынын Октябрь 3-те ССРЗ-нің болгаш КЭУ-нун чаак делега...

ДЖ. КАРТЕРНИН ЧУГААЗЫ

узам-на күштөлдүр дугайында айтышынын Каттышкан Штаттарын камгалаа...

«СБК-2 Керэни күштүг болдуруу бадыларине АКШ-тын сеналын мен база катал кыжырып тур мен»...

Т е а т р

44-КҮ СЕЗОН

Октябрда чурттуу театрлар көрүктүлөрү баран болуп, чаа сезонун аякында Россия Федерациясында күлө автономия республикаларда бешинчи 30 ажыт театр боттарынын национал дыйдарына шыялы тургузуу турар. Оларнын энне хоочуну татар театр чаа-ла 70-ги сезонге кирген. Эн анык национал театрларын бир-бизине-бистин республикалык хөгжүм-шин театры. Ол бөгүн бодуноц 44-ку чаа сезонун ажылар дээш хайымшыкынч чогаалчы ажыл-шете хара туртуган.

Чаа сезонунч онзагай чүдө? Бирээде, язы-буру темаларга чаа шыялынд ундурет. Тыва шыялы эстон чогаалчы Альбертс Лауринчогастын кеш-сөөк илгар чоорукж удуру Муруну Африкада иргеринин револююку демоселин көргүсөн «Жужиниң өңү» деп шыялы көрүкчүлөр көөр. Ону анык режиссер Кандр-оол Сагам боу оңудуруган тургускан. Ук шыялы буржуаз демократиянын «буяныгыларын» дугабында хаас тоолду чилин-биле сойгалат турар. Шиния кол рольдарында РСФСР-ниң алдарлыг артист Х. Контар, Тыва АССР-ниң алдарлыг артистери Л. Солун-оол, А. Тавакай, Е. Кеңден-биле, Тываның комсомол шыялынын лауреаттары Д. Моггуш, Д. Барышмаз, анык артистер А. Салчак, И. Ондар, М. Дыргын, К. Тагалаанов, хоочун артист О. Чалык болган эскер-даа киржит турар.

Эрткен чылын театрга пешенеш дээш эртемий артистер чаа сезонда боттарынын күжү шөлп эгелешкен. Олар берге кижиндиги шыяла-

чыларнын ажы-чачынын Хелареттинерин көргүсөн Н. Вороновтун «Истел» деп шыялыне хаара туртуган.

Каас эт-сеп, идик-хеп, өңү-дүрөк чорук кижилеринч мезу-шыннын үрөп турар. Ада-и-нин багый үлөсери уругларынч кижиндигинге моондук кады-ды, багый уруктарга чели-рер дээрин бо шыялы көөр бис. Шини орус дылдан М. Хомушкуч оңудуруган, режиссер Л. Бузина тургускан.

Театрнык режиссер Людмила Александровна Бузина со-луң эгелешкенин кылган. Ону тургусканын «Мангун дуюгу» (Бажокуду тоолуца үндөшкөн) Абакан зоорайга тыва артистер орус дыл кы-рынга ойнаарга, көрүктүлөр чымы-биле хүдүлө алган. Бо улаада «Истелге» орус чур-тактык челире орус дылга база ойнал болур кылдыр белеткен. Ол шыялы РСФСР-ниң алдарлыг артисти В. База-Саган, артистер Р. Серей-оол, В. Серей-оол, А. Ондар, В. Насыл, Г. Мукук, А. Оор-жак, С. Ооржак, М. Санлак, В. Куудар, А. Ширин-оол, В. Мортай-оол олар киржи-турар.

Театрнык орус болуунуң репертуарында Н. Миросши-ченконун «Тамы кырынга шитилер» деп шыялы онзагай болган. Ол шыялы комсомолду арны-нүр, ат-ал-дар амы депшителиг үсө кадыг болур ужурулу В. Шинляр бодуноц режиссер бо-даларынч дымштыр чидиң публикеси ая-биле элээн со-лун көрдүсөн. Шыялы кол рольдарын анык артистер И. Бершанский, Н. Берши-ский, В. Куузи. Тыва АССР-ниң алдарлыг артистери Л. Ко-тов, М. Рамазанова олар ой-

нап турар.

Күрүне ужу-дузалыг ажыл-агый удуртукчулууну дайын сөөдүндө берге үсөрдө кол-хозчуларже сагыш салып тур-гаш, хоойлу-дүрүм жажыткан чистырынч кижилеринч амы арны-нүрү кангаар шыякчи турарын көргүсөн башкыр драматург Азат Абдуллинчи «Он үш дугаар дарга» деп шыялы тыва болук сезонда ба-за белеткэр. Ол чогаалда ха-мааты нүүр, мезу-шыннар ай-тырынч чиди-биле көдүрү турар.

Практикант геолог бурят оол Шырен Дондоктун тыва малчынын уруу Азиядагы арыг шламшыл болган совет улустарын наймалын көргүсөн В. Серей-оолдун «Сөөккенер четкеделин тур-да» деп лирикти драманы чаа репертуарда база кирген.

Чогаалчы К. Кулажылың бо чылын 50 харлаары-биле холбаштыр оң «Белек-кыс-ымчи» деп шыялы театр көрүктүлөргө барааладыр.

Күрүне шыялының лау-реалы, Башкыриянын улустун чогаалчыны Мустай Карим-ниң «Ай туттурган дүвези», Якут чогаалчы Тимофей Се-мянкинниң «Лоокут биле Нюргуну» чаа сезонунч ре-пертуарында арткан. Акм-дун-ча национал драматургарынч чогаалдарын суртаалдар та-лазы-биле тыва театр РСФСР-ниң Култура министрствозу-нун дипломарын, хүдүдөл бижиктерин кеш улаа ал кел-теш болган ол энн чачылың чыл бугу бажыдып турар.

Чаа сезонунч репертуарынч бир солун чүдү—он чыл иштиде көрүктүлөрүнч ма-назын «Хайыраан ботун» ше-нага база катап кестүп кел-тени.

Чаа сезон бөгүн эгелээр. Ону «Хайыраан бот»-биле ажы-кеш, шинин автору Тыва АССР-ниң улустун артисти Виктор Шожалович Көк-оол-ду амы театр салгалы бол-гаш көрүктүлөр-биле ужура-жылгаже чалаар бис.

Ч. КУУЛАР, театрнын чогаал кезээнин эргелекчиши.

ЧУРУКТА: А. Лауринчо-кастың «Өжжаниң өңү» деп шыялынен көргүзүдө РСФСР-ниң алдарлыг артисти Хургүлөк Контар болган Тываның ком-сомол шыялының лауреалды Дааар Барышмаз оларнын ой-нап турары.

О. ОХЕМЧИКТИҢ фотогу.

Шыдыраага бодал херек ТУРНИР СӨӨЛҮНДЕ СӨС

Шыдыраачыларның Ригага болган зоналар аралыкны маргылаалыкны түнеилерин тайкылрап турары:

Михаил Таль-тылекчи.

— Хей чылдарда үзүктө-лишкени соода шыдыраа озададынын кордакчыларынч савымга база катап ки-рери таалайчы-дыр. Мен шыялыңдыг күптеринч аразын-га кирери болуп турган мен, илгалга да алча хей тил-елелеринч болганымга удур-лачыктарынч база улут тер-гези-биле «бурулуз» болган-нар. Маргылаа эгезинде-ле дөрт салгытны улаштыр уууп алган, дык улут арганы ал-ган мен, ол болза, сан бүрүзү дөш сезимейн, улут согуур-гал-биле ойнаар арганы бер-тен. Чогаалчык бйдал-биле алыр болза, Полуагвский-биле салыкта сеткилим дык ханган. Анча кара тала-биле ойнал турар, удурлашымынч бажы-га белтелдик четкенине аргаал киреткен мен. Моск-ва чогуулан келген гротмей-стер болу база белтелдик турган болган мез дегэн көштериме хүдөлдө-биле киргени солун болган. Бича-ган ачы хөкөрттен ола буга берген болган.

Маргылаалык мурнуда болган оң үезинде мезгү-улут тузаны мез улут тер-гезин Александр Колбач, ре-жиссеры Альберт Калегу, Рига туртуг шыдыраачылар — Алвис Витольдс, Александр Войткевич олар көрүзүп турганнар.

Венгер шыдыраа школзам-нын бедик аларын маңаз, Ригага, Андраш Адорьян келе Золтан Рибли олар база ка-тап бадикчилер, а турнир-леринч дуржулгалык дайын-чыны датчан Бент Ларсен бо-дуноц бар аргаларыма дө-ра ойнаар. Совет гротмей-стерлер-биле улаштыр дөрт ужуражымшыклары аңаз эн берге болган. Ол болза алба-далдыг деп азар онзаганн чылаарынч түнөш болган. Илгал олаштырмаларынч ажилтык чыныгы, а багый талаар илден дөргөсөн ФИДЕ кичэңгей салдыр ча-даас боор.

Дараамыда чылдың апрель-де эгелээр кордакчыларынч маргылаалыкга челир туртуг болганымга болган база бир маргылаага киржит бо-дал турар мен.

Мирослав Флзип (Чехосло-вакия) — кол арбитр.

«Гротмейстержи» хайм-нар барык чок болган маргы-лаага бир дугаар киритим. Демоселин чидиниң дуга-бын түнеилеринч хузуунуң бедиле — 60 хуу болган хө-рөчлөн турар. Ак тала-биле ойналган — 40 ужуражымла-ларга уткан. Бүгү-ле маргы-лаалар болган ужуражымла-лар шак мундыг таарымалыг байдалдарыг болган чөптү демиселте эртип турар чүве болза, шыдыраа маргылаала-ры арбитрлерге дыштанымга болур ийик. Бугун ай дургу-зуна чачыг-лаа удурла-нышкын кирбээ-дир.

Совет гротмейстерлер: Ми-хаил Таль биле Лев Полуа-гвскийниң тылектеди дүрүм бугаар болган. Оюнунч клас-сын болган утка-шыннынч талазы-биле олар удур-лачыктарынан ажып тур-ган.

Мен болаарымга, Михаил Таль делегей чемпиону ат эди-лөрчө анык үезинде дык шырак ойнал турар. Комбинацалыг хайтаргалы тур-рушту дүрүм билери-биле, айымды деген эскери-биле неметтиип турар. Риганың гротмейстери маңаз, Ригага база, Монреалга «Силанстар» маргылаалыкка шыкш, чачы-гыс-лаа ужуражымла уттур-ган кара чачыг киржит болган.

Курт Юнгвирт (Австрия) — ФИДЕ-ниң ораакчы прези-дентизи

— Михаил Тальды комета деп алап турган. Бичагарга Тальдың кометам ам элип келген. Ол болза бүгү шыды-раачыларга дык өөрүчүг. Ол салгытырмы хайтамгыч чараш чогаалды турар.

Маргылаалык онза энн эр-теринч дөшт Бүгү-велашкынч болган Латвияның шыдыраа федерацияларынга, зоналар аралыкны маргылаалыкны оргкомитетинч даргызыча — Латвиянын вальк камгалал министринч Вякеланд Калекс чүрктин хавымыдан өөрп четтерининч ФИДЕ-ниң өмүсөкөндө илгерилеп тур-мен. Маргылаалы белтелкэ-нин болган орнааастаанынч бедик делеги киржитилеринч энне беримелти ой-наарынч чабалааган.

Интервьюу СЭТА-нын кор-респонденттери Э. КЕХРЕА, О. ЯЗЕВ олар кылган. Рига.

БИРГИ ПРОГРАММА
МОСКВАДАН
10.00—«Yes». Информастыг программа. 10.50—Эртенги гимнастка. 11.15—«Харымалыг горнистер» 11.45—«Понедельник чедир чуртаал». Урач-чечен фильм. 13.25—М. Глинка. Арфага ийи аялга. РСФСР-ниң алдарлыг артисти Н. Толстая күдөөр. 13.40—Меллээр. 13.45—16.00—Чар-сар. 16.00—Меллээр. 16.20—«Чаритан хову». Документалдыг телефильм. 17.00—«Чугаа кылыр-биле чаалаа». Төгү болган обществовонне талазы-биле дамчыгалаң чоруп-турар юридикт эртем-неринч доктор Г. Х. Шама-заров, төгү эртемнеринч доктор С. О. Шмидт, төгү эртемнеринч кандидат К. Н. Тарновский олар дамчылта-га киржит. 17.50—Томскийнч башкы лекселер авуюнуң инити иртылыгы концерти. 18.15—«Москва болган моск-валылар»
КЫЗЫЛДАН
18.45—«Тыва недела». Информастыг программа. 19.00—«Бистин амдыралыктын өндүр-чаагай Хойлузу». Дамчылтыл. 19.15—«Уншкээ». Телефильм. 19.35—«Экин, бистин башкыларым!» Дамчы-дылга. 19.55—Телемеллээр. 20.10—Чаралдар
МОСКВАДАН
20.15—Бөгүн делегейде. 20.30—Герман Демократтыг Рес-публиканы тургусканың 30 чылы оюнга. ГДР-ниң телевид-дияның программасы. 22.30—«Yes». Информастыг програм-ма. 23.10—01.00—«Хей тала-зы-биле ССРЭ-ниң мемлөла-ам» «Динамо» (Москва)—ЦСКА, В. И. Ленин аттыг Төп стадионунч Спорт ордуулаан дамчылга. Чарсарла—Бөгү делегейде. Информастыг про-грамма.

ИЙИГИ ПРОГРАММА
МОСКВАДАН
18.45—«Чурулга уран чүд-дүңчү талазы-биле ССРЭ-ниң Күрүне мааналык тымыры-биле». 19.15—«Амьктарынч адрестер»
КЫЗЫЛДАН
20.15—21.05—Кыска хем-чөлдүг уран-челен телефиль-веринч программасы: «Суттур чашкыш», «Чайгы шөл».

ӨӨРҮШКҮМ, ЧОРГААРАЛЫМ

1923-1925 чылдарда Хем-Бедиринге (амгы Кы-ыла хоорай) нам сүрүк-луна өөренип турду. Өө-редиге моол дыл кырынга чоруп турган. Чурттаар бажыныкты хүрен-башып дээр. Оң чанында дөрт өрөк чачыг калы бажып школамыс ол. Иян-биле тууду кылын эгеленден бөр Хем-Бедиринге тур-туган ийи-ле бажы ол чүве.

1924 чылдың кызынын-да өөренип турууста бир дарга келген, хураа эртин-иң, намын салгакчыны арэвэ кижигүңө кириениң дугайында сур-таал кылган. Кижигүңө албадал-биле эвэе, а кижин-де күзеби-биле кирип дээрин билеп алган, хей-ле сүрүкү аттарымыс ижидиң, арэвачи бодувоц Току кожундал барган дөрт эжим-биле бежелон намың идегидиң салгак-чылары болганмыска өөр-үп турарымыс-даа аажок.

1925 чылдың июлда Арэвэ төп хооразындан бир дарга Тожуга келген. Ко-жунга арэвэ хооразын тургузар соурга-биле су-муларже сургакчылар айт-карган. Југ-Дар, Стыгын-Хем, Отуген, Хамсыра су-мулардан үжө амы олар, дыстар чыгып келген. Чыгылганнар арэвонич со-рудаларын тавыштырып, аныктарын кижигүңө ки-риенич келген дарга кий-гырган. Чыгылан аныктар шупту арэвөге кирип ал-ган. Ам оларнын амыл-хө-рөң удуртур-башкаар киж-и дерек.

— Маон санаалым ми-диг — деп, келген дарга-мыс чугазын эгеледи. — Араттың революстуг намы-нын кожун хооразынч даргазымың сүмөс-даа ол чүве. Арэвэ кижигүңө 1924 чылда Хем-Бедиринге кирген, моол үзүк-бизикти шырак билди кижидир, Чинжити согуур саналдыг мен.

Дарга чугазын доспайл чорда-ла, «Шын-дыр, чүд-дүг-дүр» дөң үнер оон-моон чачыланп келген. Ам канчаар, чөртчүр эвэе, дамучка тулганда былаа

сүгжу дээр болгай, амы-дан киришим.

Бус-даа дүшкен. Хүн дурту кыскадан. Базы өө-редиге турганым дөрт эжим өөредигеинч уламчылап Хем-Бедиринге чөргү бар-ган. Мен өөредигеинч үзүл-генине хөмүлд артыма-даа, чоноңч инитиниң амыл-терэ дөш амылап туруп калдым.

Кожунун беш сумузуң эрпип-келип, суртаалдап турган, чаа кижигүңөниң немей хүдөп ап турдувэе. Чүс амыл арэвэ кижигү-нөргө бооп, ол-ла сумулар-га арэвонич үүрелери тур-гузуң, түс-түс үүр дарга-ларынч томуйагыладымыс.

Ол үсө арат чоноңч иж-идиң-биле чок, бүдүдүк болганымдан чон ортузунга ажил чорудар берге тур-за-даа, уаг моондарынч шыдажын эрпип, эш-өр-нүн ачымы-биле амылымыс шудаткан бис.

1925 чылдан 1929 чыл-дың төңүзүңгө чедир То-жунун арэвэ кожомуңуң даргазынча амыладымыс, Арэвонич IV улуг хуралы амы демиселинч эн чидиң дошкун үезинде болуп эр-кен. Тожунуң өөдаларынч мени дама-хамарынч мени болган арэвонич идея-кейжыларын көөр хөң чок бооп, амыл-амыдарынчыс-ка доктор-моонда чедирип турганым ам-даа утайн сактын чөртүр мен.

Арэвачи утундуурбас чыл-дардан эгелеш хей-инити амылынга амылап, чоноң-нун, чүргүмүнч хөгүдө-скалары дөш эвэсч эвэс кожунуң үндүрүп чөрдүм.

Амы бо хүнерде 69 харлыг перовалдыг пенси-онер болумза-даа, малчы-нарнын почтачы бооп амылдан турар мен. Совет Хоойлу — алдын Конститу-циянын, Коммунист пар-тиянын ачымында, арэвачи анык чылдарымдан ак баштыг ашак болужемге чедир арат-чоноң. Аза-чүртүм дөш ам-даа анык-сыг амылап, чүртүгн чо-руугура чоргаарларым мен.

М. ЧИЖИТ.
Тону район, Адыр-Не-миң суур.

ЧАА КИНОЭПОПЕЯ

«Мосфильм» болган Ка-захстаның киномастерлеринч тургусканын «Тарааны амы-да» деп киноэпопея чур-челеринч шыңгээдикириениң маадарыг херектери уран-дечетикен документ болур. Ол кино курукан челеринч баштайгы шыңгээдикириениң бир дугаар эгелээн анданан кийинде бо хүнерге чедир маадарыг амгы-ижинч тоо-жуп турган.

— Бистин фильмыс күле кур чөр дугайыла эвэе, а бир дугайыла, кижинч сагы-жанта көрбөс чыгы дилым үдүс-херектеринч бүдүрүп шы-лаар бол дугайыла — деп, тургузуку-режиссер А. Сага-ров чугалаан. — Ол дөргө беш чыл дургузуда шулуруг амылдың, чүс-чүс кижилер-биле — механикаторлар бол-ган партия ажылдакчылары, агрономдар болган эртемдер, буаурагелеринч удур-тукчулары-биле ужуражым-чыларының түнеилди.

Кур челеринч карак четес делемениң киноамалыг эрпип-келип тура, кино тир-тирлэп турган бодуңду кижигү-нөр баштайгы кур челерге байдал калдыг турган бодан болган бис. Часкы мал-гаштыг ой-шак үсө бистин амылымыс десант чедирени-биле демей турган. Бистин эргевиске берип каан трактор-лар турбаан болза, бир чазып кайнаар-лаа чете албас турду-вэе. Хат-шуурганинда кам-

дыкта хендир-биле кошунчур ужурга таваржып турду. Бис-ке ол ийн-чангыс таварыла бооп турган болза, баштайгы кур челеринге ол хүн бүрү-нүң кадыг шыгалдазы кыл-дөр онажын турган. Олар анда уаур туржуп, тилен үнүп турган.

Чоокка чедир-ле кур челер-инч кижилеринге бир улап ха-лап — доврак-дооузуңуң ка-ра когуруму бооп турган. Ам олар келбээтиң. Кижилер оңу чагырып шыа. А когурум бис-ке киноич сөкжөлийнч айы-гы-биле херек турган: когуруму чок кылды хорун камгалы-ның чаа аргаларынч дуга-бын чугалаар ужуруг чүве. Кара когуруму хат халдык-чылары, күңүт реактивниң турбиналар амылаалынч тургаш катан халдыр ужурга та-варыштымыс. А бистин когуру-мувоц станкага сүт көрүп ал-гаш, «дадай-дыр» дөң ижек-тиг илдыг дөңөлгө-биле чүг-дежи боор. Илчала-даа доо-эун-доурақты күстүкүже ты-нып алган бис, а когурумга амылдан чурток кижилеринч кайы хире шыдамын, маа-дырмын чычан үсөп билген бис.

Кинону тырттырып тура, «Тараа — хамыктан эге ба-жы» деп үлөгер-домактынч аңаз чараш сөстери эвэе, улус-чонуң шак-шалаан өлүч чок мерген улагынч сөстери деп бүгүргөңүс.

Кинону тырттырып тура, «Тараа — хамыктан эге ба-жы» деп үлөгер-домактынч аңаз чараш сөстери эвэе, улус-чонуң шак-шалаан өлүч чок мерген улагынч сөстери деп бүгүргөңүс.

Е. ХОРЕВА, СЭТА-ның корр.

Бистин ажилымыстың доо-тур үсөп Леонид Ильяч Бре-невтинч «Кур чөр деп чога-алың парлаттынч үнер үсө-ни-биле касыражым берген чүве. Ам бугун, көрүктүлөрүнч «Тарааны амыды» деп кино-эпопея-биле танымалынч бүдүрүп, Леонид Ильяч-нин: «...Кур челеринч баш-тайгы гектарлары, кур чериң баштайгы тараанынын тои-налары бистин кайы хире кү-штү негезинч утуп болбас. Сагыш-сеткилд долуу-биле бергенин чүдүдү канчап уттур боор... Уттуңдурбас ол кон-чү берге болган оң-биле калды буауду аас-кежиктиң хүнеринч өөрүңкү-биле сак-тыр-дыр мез деп сөстери онзагай көдүрүшкүп-биле сактыр-дыр бис.

Тоокулаалык кол черинеде кур челеринч шыңгээдикири-нин эн дөргө шыяларынч сиңирген үш маадарыма өөрүс-хөвөр. Ол дөргө кур чөр-дө сохостун директор Сечин (актер С. Шакур), партия райкомунч секретарынан республиканың партия органи-зациянынч удуртукчуна чедир орукут эртер партия ажылдакчыны Ершин (актер В. Рыжиков) болган эртемден Игнатый (актер Э. Романов). Оон ангыда фильме казах артистери А. Липинов биле И. Арибасарова база ойнаан.

Е. ХОРЕВА, СЭТА-ның корр.

ШЫДЫРАА БОДАЛГАЗЫ

Ийн кыштан мат.

Бодалгыны Самагалдайда П. Артановоң тургушкан.

Мирослав Флзип (Чехосло-вакия) — кол арбитр.

«Гротмейстержи» хайм-нар барык чок болган маргы-лаага бир дугаар киритим. Демоселин чидиниң дуга-бын түнеилеринч хузуунуң бедиле — 60 хуу болган хө-рөчлөн турар. Ак тала-биле ойналган — 40 ужуражымла-ларга уткан. Бүгү-ле маргы-лаалар болган ужуражымла-лар шак мундыг таарымалыг байдалдарыг болган чөптү демиселте эртип турар чүве болза, шыдыраа маргылаала-ры арбитрлерге дыштанымга болур ийик. Бугун ай дургу-зуна чачыг-лаа удурла-нышкын кирбээ-дир.

Совет гротмейстерлер: Ми-хаил Таль биле Лев Полуа-гвскийниң тылектеди дүрүм бугаар болган. Оюнунч клас-сын болган утка-шыннынч талазы-биле олар удур-лачыктарынан ажып тур-ган.

Мен болаарымга, Михаил Таль делегей чемпиону ат эди-лөрчө анык үезинде дык шырак ойнал турар. Комбинацалыг хайтаргалы тур-рушту дүрүм билери-биле, айымды деген эскери-биле неметтиип турар. Риганың гротмейстери маңаз, Ригага база, Монреалга «Силанстар» маргылаалыкка шыкш, чачы-гыс-лаа ужуражымла уттур-ган кара чачыг киржит болган.

Курт Юнгвирт (Австрия) — ФИДЕ-ниң ораакчы прези-дентизи

— Михаил Тальды комета деп алап турган. Бичагарга Тальдың кометам ам элип келген. Ол болза бүгү шыды-раачыларга дык өөрүчүг. Ол салгытырмы хайтамгыч чараш чогаалды турар.

Маргылаалык онза энн эр-теринч дөшт Бүгү-велашкынч болган Латвияның шыдыраа федерацияларынга, зоналар аралыкны маргылаалыкны оргкомитетинч даргызыча — Латвиянын вальк камгалал министринч Вякеланд Калекс чүрктин хавымыдан өөрп четтерининч ФИДЕ-ниң өмүсөкөндө илгерилеп тур-мен. Маргылаалы белтелкэ-нин болган орнааастаанынч бедик делеги киржитилеринч энне беримелти ой-наарынч чабалааган.

Интервьюу СЭТА-нын кор-респонденттери Э. КЕХРЕА, О. ЯЗЕВ олар кылган. Рига.

СОЛУННУҢ ШАННАЛЫ

Футболга «Тувинская пра-ва» солуннуң шаңналы дөш чыл бүрдүсө чачылган болган эр-тип турар күсүк маргылаада бурунгу хүн Кызылга Совет Тываның 5 чымы аттыг ста-дионда эгелээн. Республиканың спортчулары шак ол маргы-лааны Совет Тываның 35 чыл оюнга тураскааткан.

Эң-не баштай Туранның футболдистери «Енисей» коман-дамы-биле ойнааш, ону 13:2 санга уткан. «Торпедонун» футболдистери Кызылга уру-ларынч спорт школаның ко-мандазынч 4:2 санга тилээн.

Маргылаада уламчылап тур-рар.

ЧУРУКТА: «Торпедо» биле урууларынч спорт школазы-нынч футболдистеринч оюну.

В. ЧАДАМБЫНЫҢ фотогу.

